

THEMA: HET WARE GELOOF

- 1. DE INHOUD**
- 2. DE VORM**
- 3. HET DOEL**

De vorige keer heb ik inzonderheid de nadruk daarop gelegd, dat het geloof rust op de belofte van God. En al is het dat de Heere in dit leven reeds werkzaam is als de Vervuller van de belofte, toch hebben wij hier op aarde het leven van de hoop. En de hoop die gezien wordt is geen hoop. Wanneer wij het zien, waarom zouden wij het ook hopen?

Dat neemt niet weg dat de blijdschap, de verhoring die de Heere geeft, of dat die niet hier en nu reeds beginnen. Bij de één in sterker mate dan bij de ander. De één kan daar meer van getuigen ook als de ander. Maar het blijft, desnietteenstaande, een kennen ten dele, een profeteren ten dele. Wij zien nu door een spiegel in een duistere rede. Dat is niet om te benadrukken dat er eigenlijk nog niets van de Heere God hier tastbaar wordt, als het ware, maar de apostel schrijft dat in het licht van de blijde verwachting: alsdan zal ik kennen gelijk ook ik gekend ben, zien van aangezicht tot aangezicht. Dan zal eerst ten volle hetgeen behoorde tot het kind-zijn, klein kind zijn, veranderen, teniet gedaan worden. Want in alle kennen en weten en profeteren van nu, is toch de kinderleeftijd getypeerd. Dat ziet niet alleen op dat kind-zijn, en hetgeen eens kinds was. Dat ziet niet alleen, of in de eerste plaats op het begin van de wegen des Heeren in het leven van mensenkinderen, maar het ziet op het hele leven dat behoort tot hetgeen een kind is.

Maar hoewel deze dingen zo zijn, dat de Heere hier rijkelijk als de Uitdeler van de genade en de ontferming werkzaam is, anderzijds mag dat niet in mindering worden gebracht daarop: de rechtvaardige zal uit geloof leven. En dat weten wij ten diepste uit het werk van de Heere Jezus Christus. 'Wie is de man die in duisternis wandelt en gans geen licht ziet? Dat hij betrouwe op de Heere zijn God'.

Ik hoop dat deze uitleg hier tot troost mag zijn; ook van diegenen die, zoals ik verleden week al zei, niet zoveel te vertellen hebben en die toch verbonden zijn door Woord en

CATECHISMUS ZONDAG 7 VRAAG 22 (VERVOLG)

Heilige Geest aan de Heere Jezus, wederom geboren zijn. Dat zij tot hun troost mogen horen dat dat geloof niet rust op hetgeen in ons is, maar het rust alleen op Zijn belofte en op Zijn eedzwering.

Het is misschien wel eens moeilijk.

Ik hoorde zo thuis weleens vertellen van een man, die had nooit zoveel te vertellen, en die had niet zoveel ervaringen. En als hij dan met wat mensen bij elkaar rond de tafel zat, en die mensen vertelden over wonderlijke dingen en uitredingen en ervaringen, geestelijke ervaringen in hun leven, ja, dan kon hij meestal niet veel meedoen. En op een gegeven moment raakte hij daar ook wel een beetje door van de wijs. En als hij het niet uit kon houden dan stond hij op en dan zei hij: "Ik ga weg, de bankbiljetten van 25 en van 100 gulden vliegen maar over de tafel, en ik heb niets". En dan kon hij er niet langer bij zijn. Maar kijk, toch zal ook deze broeder hebben moeten leren: op Uw Woord heb ik gehoopt, en Uw toezeggingen hebben mij levend gemaakt. 't Is Gods getuigenis. Jezus zei tegen die vader van dat dode kindje: - dat weten de kinderen ook weer, vandaag hebben ze het nog gehoord - "Vrees niet, geloof alleenlijk".

Nu ging het even over de inhoud van het geloof, dat dat is, het eeuwig blijvende Woord van God. En in dat Woord het vlees geworden Woord. En door dat vlees-geworden Woord de Drieënige God, die Zich in Christus heeft geopenbaard.

Maar, ik heb al eerder gezegd, troost, geloof, is niet hetzelfde als een stuk parate kennis die je geleerd hebt op de catechisatie of in de kerk, of hoe dan ook. Het gaat in feite om de kennis van het geloof. Iemand kan de hele Bijbel wel uit zijn hoofd weten, en dat hij toch niet het geloof heeft in de Heere Jezus Christus. Dat zie je ook trouwens in de omwandeling van de Heere Jezus op aarde. Hij moest tegen Nicodemus zeggen: "Zijt gij een leraar in Israël, en weet gij deze dingen niet?" Met al zijn kennis zou hij voor eeuwig verloren zijn als hij niet gebracht werd tot het grote geheim van de wederbarende genade om Hem, de Heere Jezus Christus te mogen leren kennen.

Maar er is nog wat.

Als wij dan ons uitgangspunt nemen in het allerheiligst geloof, dan wordt dat geloof tegelijkertijd bepaald door de inhoud. Wat wij weten mogen op grond van het Woord van God, wat ons verkondigd is in het heilig Evangelie.

Als het werkelijk gaat over geloofskennis, dan kun je die kennis met eerbied gesproken niet te gauw overdrijven. Al zijn er heel veel verborgenheden in het Woord waar wij niets van verstaan, maar ik bedoel het nu zo: Calvinus zegt ergens: het geloof is de dochter van het Woord. En daar zal hij ongetwijfeld dit ook mee bedoelen, dat , kijk, laat ik het in een tegenbeeld zeggen. Je kunt niet zeggen, och, ik heb de kerk niet zo nodig, ik heb de prediking niet zo nodig. Ik heb het lezen van het Woord niet zo nodig, want ik ben uit genade een gelovige. Nu, zo moet je uiteraard niet praten, maar ik geef het even als voorbeeld. Dan zal je gelijk al aan dat praten horen dat het geloof mede bepaald wordt door de inhoud, en de inhoud mede bepaald wordt door het geloof. Dit is geen vrucht, er klopt iets niet. Want als het nu gaat, daarom, dat Jezus Christus het voorwerp en de inhoud is van dat allerheiligst geloof, en je weet bijvoorbeeld alleen, - en de rest vind je niet belangrijk - dat de Heere Jezus gekruisigd is, dat is natuurlijk ook wel belangrijk, maar zou er dan niet een innerlijke vraag zijn door de Heilige Geest, om die Heere Jezus Christus van kribbe tot kruis te mogen leren kennen en om van Hem Zijn wegen

CATECHISMUS ZONDAG 7 VRAAG 22 (VERVOLG)

te mogen leren? Ik denk dat dit vaak in de Christelijke kerk wel eens misvattingen heeft gegeven. Als iemand ergens dan veel of iets van mag weten, dat een ander dan zijn schouders ophaalt en zegt: "Ja, het zit een voet te hoog". Hij bedoeld dan in het verstand. Maar dat hoeft niet. Is het niet altijd de bede, en ik hoop voor jullie ook: Heere, alstublieft, wil mij toch leiden in de verborgenheden van Uw Woord. Wil geven dat juist die kennis van het geloof gevormd, uitgebreid mag worden.

En nogmaals, de hoeveelheid is niet doorslaggevend. Het geloof in de Heere Jezus Christus, dat is doorslaggevend. Maar, want dat zal je best wel eens hebben, dat je een preek hoort, dat zal meestal misschien wel zo zijn, dat je zegt: dat wist ik al, of, zus of zo. Maar dan kan het nog zijn dat door de vernieuwende kracht van de Heilige Geest je toch daardoor weer gebouwd of vermaand mag worden inzake de dingen van Gods Koninkrijk. Het is nu eenmaal zo dat het God behaagd heeft om ons zo door dit leven heen te leiden. Hij is met ons bezig als met leem, zoals de kinderen bezig zijn met hun klei om iets van te maken. Maar, zo is de Heere God altijd bezig. De Heilige Geest is altijd bezig om de Heere Jezus Christus te verheerlijken.

Dat heeft als nevenzijde, als achterzijde ook het kenmerk van onze beschaamdheid. Als ik daaraan denk, of als ik daar ingebracht wordt, daarbij bepaald wordt, dan overvalt mij zo'n vreselijke schaamte. Iets dat je voor het aangezicht van God moet belijden en mag belijden, je eigen dwaasheid dat je geen orgaan hebt om dat Woord te eten en te drinken, terwijl je weet, daar ligt het in. Daar heeft de Heere alles gezegd voorzover ons nodig is. Van die uitnemende weg die Hij uitgedacht heeft om zondaren zalig te maken. Wat wordt het dan levend wat psalm 119 zegt:

"Dan zou geen schaamt' mijn aangezicht bedekken,
wanneer ik steeds opmerkend' waâr geweest,
hoe Uw geboôn mij tot Uw liefde wekke".

Maar dat zou de zondaar zo gaarne begeren. En niet alleen voor zichzelf, maar ook voor de kinderen. Om nu die zin van dat woord eens te mogen vatten, 'hoe Uw geboôn mij tot Uw liefde wekke'. Dan komt er toch een andere koers in ons leven, dan komt er toch die gouden draad in ons leven, en dat is toch het werk van de Heilige Geest. Juist als we gaan beseffen dat dat allerheiligst geloof, dat dat nu nodig is om te geloven al wat ons in het Evangelie beloofd wordt. Daarin worden wij nu gaande armer.

En als je misschien denkt: nu ja, jij staat al twintig jaar of langer te preken, nu ja, wat dat betreft, dan ben je helemaal in de war, echt waar. Want dan zeg ik nee, er komt niet hoe langer hoe meer een voldaan gevoel, maar integendeel, hoe langer hoe armer en beschaamder voor de Heere. Hoe langer hoe meer besef, hoe groot het ook is en begerenswaardig, dat we ook daarin maar één uitweg hebben, in het bloed en de wonde van die Heere Jezus Christus.

En daarom mag het verlangen soms levendig aanwezig zijn, om Hem nu eens in waarheid alleen groot te maken en te verheerlijken. Om verlost te zijn van zichzelf. Verlost te zijn van, wat de Schrift zegt, wij dragen nu het beeld van de aardse. We voelen, die stap kunnen we niet doen. En we weten dat dat het leven is. Want in dat Woord ligt de Levensvorst geopenbaard. En we kunnen toch die stap uit onszelf niet doen, wij blijven maar zitten.

En nu weet ik wel, ik wil dat niet als een soort fobie of een soort frustratie omschrijven, alsof je daar nu altijd over loopt te piekeren en te denken. We zijn in dit leven en we zijn

CATECHISMUS ZONDAG 7 VRAAG 22 (VERVOLG)

op deze aarde, en dat ís nu eenmaal zo. Maar tóch, op de bodem van het hart ligt toch het verlangen om die God naar waarde te mogen erkennen. En niet meer meegetrokken te worden met alles buiten Hem. Dat we nog eens een keer al ons verstand, maar dan een verheerlijkt, geheiligd verstand, nodig mogen hebben om de geheimen van Zijn eeuwig welbehagen te mogen overdenken en bewonderen in die nooit meer eindigende eeuwigheid. Daarom zal er dan ook geen stilstand zijn, zal het niet iets zijn, stationair. Maar altijd geleid worden in de geheimenissen van Zijn eeuwige liefde, en in de bewondering over al Zijn Goddelijke werken.

Maar zolang wij op aarde zijn is die inhoud van het geloof allerbelangrijkst, dat voelt u wel aan. De kerk is daarom ook zo belangrijk. En dat niet alleen, alles wat er mee samenhangt. Als je nu mensen hoort spreken over hun ervaring of over hun verwachting, dan komt uit of het steunt op de Schrift. Wat je niet weet, daar heb je ook niets aan, dat zult u toch moeten toestemmen. Als je iets geleerd hebt voor de praktijk van het leven, dan kun je dat gebruiken, of je mag dat gebruiken, in je werk. Maar als je iets niet weet, ja, dan komt het eigenlijk helemaal niet in aanmerking. Het hoort er niet bij.

Zo is het, nu ten dele, ook met de inhoud van het geloof.

Hoe meer de ziel geleid wordt in de Schrift, hoe gezonder het geloof omschreven mag worden.

Hoe onzuiverder de prediking, hoe onzuiverder is vaak ook het spreken over de zaken van het geloof.

Er is soms niet eens een beginnen aan, omdat je voelt, die mens mist nu werkelijk de gezonde prediking van het Woord van God. Die leeft uit een systeem of uit een stukje ervaring. Wat op zichzelf wel waar is, maar het Woord van God is zoveel rijker, is zoveel groter. En daarom is die uitdrukking zo mooi, dat het geloof een dochter is van het Woord. Natuurlijk, het is de Heilige Geest die het door het Woord werkt. Maar dan wordt dat geloof ook door dat Woord gevormd. En nu kan de Heilige Geest, ja, dat kan ik niet eens zeggen. Ik wilde zeggen: de Heilige Geest kan dat wel zonder het Woord. Maar het gaat er niet om wat de Heilige Geest kán, het gaat er om wat God wil. Het geloof is uit het gehoor, en het gehoor is door het gepredikte Woord van God.

En daarom, wat zou dat een blijdschap zijn, en al is dat nu bij de één een sprietje, bij wijze van spreken, en bij de ander een halm. Kun je je indenken dat ik, als je eens op een ogenblik denkt en terug denkt, dat je zegt: Och Heere, wat zal dat een rede tot grote blijdschap zijn. Niet om wat wij of wat ik heb gedaan, maar als zou blijken in de dag der dagen, dat we hier met elkaar door dat Woord van U, en door die Heilige Geest het leven hebben mogen ontvangen. En in het pad van dat Woord hebben mogen wandelen.

Daar gaat het om.

Het gaat er niet om, om van ons iets in stand te houden, maar dat de Heere ons in stand houdt. En dat Hij Zijn Naam gedachtenis doet stichten. Daarom noem ik wel eens de kerk en het Woord het werkterrein van de Heilige Geest. Daar is Hij bezig, daar is Hij werkzaam: beschamend, vertroostend, bemoedigend. En het is maar een veeg teken als daar nooit eens iets, jongelui, van naar buiten komt. Dat is geen goed teken. Als die Heere God, zal ik maar zeggen, geen invloed heeft in ons leven. Dat wij alles af zitten te

CATECHISMUS ZONDAG 7 VRAAG 22 (VERVOLG)

meten wat we wel kunnen doen en eventueel niet kunnen doen. Hoe ver dat we gaan kunnen op onze wegen, in onze dienst van de wereld of van de satan. En dat je nooit iets merkt van: terug! Dat de Heere ons terug roept. En dat de Heere zegt: Doe jij nu eens één stap, twee stappen, drie stappen achteruit, jij gaat naar het verderf.

Kijk, dat is een stukje praktijk van dat Woord door die Heilige Geest. Dat kan op alle mogelijke manieren gebeuren in je leven, in je verkeringstijd, op je werk. Wij zijn allen gevallen schepselen. Maar als we dat nu eens geloofden, dan is er een Kracht, die Geest met dat Woord: Terug!

Denk je dat alles zo vanzelfsprekend is? Zo is het niet. Denk je: ja, die man staat daar te preken, dat is een braaf mens of weet ik wat, geestelijk, godsdienstig. Zo is het helemaal niet. Ik doe het nooit, want ik mag het Woord van God verkondigen, maar wat dat betreft zou ik u wel hele avonden bezig kunnen houden hoe de Heere mij elke keer, van vroeger af al, van mijn kindertijd, op je nummer zet: Terug! Kom eens terug! Soms op een pijnlijke manier: Kom eens terug! Nee, nee, dat kan niet, dat gaat niet.

Tegenwoordig zijn we zo druk vaak met uitzoeken van: nu ja, waarom gaat het nu niet. We zijn toch allemaal maar gewone mensen, we zijn toch precies eender. Ja, daarom juist. Daarom is het zo begerenswaardig en zo groot als wij met al die andere mensen één geheel vormend, van dezelfde lap gescheurd, dat de Heilige Geest een stukje tucht gaat oefenen in ons leven. Dat we iets mogen ontvangen van de Heere, van dat Woord. En daarom, het klinkt een beetje arrogant, die oude uitspraak die al uit Augustinus' dagen stamt: dat er buiten de kerk geen zaligheid is, maar ergens is dat ook zo. Overal is de Heere bezig Zijn kerk bijeen te vergaderen door middel van het Evangelie. Want de kerk zijn de saamgeroepenen. Kijk, en dat geve de Heere God ons, dat we als ouden, ouders en kinderen, ouders die hun nood klagen voor de Heere om hun eigen veronachtzaming, om hun leven naast het Woord. En kinderen, opdat ze niet proberen alles aan elkaar te breien. Want dat roept dan deze gedachte op: hoe kan ik met een minimum aan kerk, Woord, God, en een maximum daarbuiten, hoe kan ik zo door het leven gaan. En je zult het toch merken, dat kan niet. En je zult toch merken, je kunt de eindjes wel aan elkaar proberen te knopen, maar het gaat niet. Als we luisteren, als het geloof inhoudt krijgt, dat eeuwig blijvende Woord van God, dan loop je vast. Dat hoop ik tenminste.

Op een gegeven ogenblik maakt zich de onrust en de onvrede van je meester. Waarom kan dat niet? Omdat God het niet wil! En ze ontdekken het al gauw, echt waar. Je wordt dan toch ergens bij ingedeeld. Maar daar kunnen we niet aan ontkomen. Waarom niet? Omdat het geloof inhoud heeft en bepaald wordt door de inhoud. Dat is het eeuwig blijvende Woord van God, Zijn heilig Evangelie.

Het valt niet altijd mee. Het valt zeker niet mee. Maar de Heere doet het, en dan valt het eeuwig mee. Opdat wij met de wereld niet veroordeeld zouden worden. Dan zie je ook wel eens schatten, die de Heere geeft, dat zie je dan. Dan zeg je niet van: ja maar, waarom dit niet. Dan zie je ook dat niet meer als, je zou zeggen, de genadeslag voor het leven. Nee hoor, dan zeg je juist: wat ben ik toch een dwaas.

Ik heb altijd getrokken naar het aparte, naar, ik dacht: dat is het. En dat is het net niet! En waar de Heere het geloof inhoud geeft, daar is het meest, misschien verkeerd gezegd, maar het meest natuurlijke leven. Dat is het meest evenwichtige leven, hoe ook geschud aan alle kanten. Daar komen de verhoudingen weer goed, echt waar. Dat geeft

CATECHISMUS ZONDAG 7 VRAAG 22 (VERVOLG)

een stuk aan de bekering, aan je huwelijk, aan je werk en noem maar op, overal heeft het mee te maken. In de omgang met elkaar. En dan kan het ook zo zijn dat je zegt: waar de Heere het geeft mag je dat ook rijkelijk genieten.

Wat is de Heere toch goed, wat is de Heere toch goed. Wat overlaadt Hij ons dag aan dag met Zijn gunstbewijzen. En wat is eigenlijk alles daarbuiten on-natuurlijk, on-matig. En wat is er in die dingen van dat Woord van God een rijkdom aanwezig om ons te leiden en te onderwijzen in alle wegen die de Heere wil dat we gaan zullen.

Dat nog even voor wat betreft de inhoud van het geloof, opdat wij, met onze Catechismus, naarstig zouden zijn om het Woord van God te mogen horen. Want daardoor, door die beoefening, wordt het geloof vol en gevormd.

Onze tweede gedachte was: "vorm", een vorm.

Heeft dat geloof nu een bepaalde vorm?

Nu, dat kan een heel eigenaardige vorm zijn, een heel eigenaardige vorm.

De vorm die kan ontaarden in een dode vorm. Maar als het een vorm is die door het geloof en door het Woord zelf gemaakt wordt, dan is het goed.

Ik vond het juist in het leven altijd zo mooi als je merkt dat ieder vogeltje zingt zoals het gebekt is, en dat je van heel eenvoudige mensen of kinderen zo schone vorm aantreft. Misschien taalkundig niet helemaal goed in orde, dat kan best zijn. Maar dat je zegt hé, met die woorden heeft deze man of deze vrouw of dit kind nu precies gezegd waar het eigenlijk om gaat.

Een vorm.

Ja, het lijkt niet zo belangrijk, maar ik wil er toch nog even op wijzen.

Je hebt hele eigenaardige vormen, heel eigenaardige vormen van geloofsuiting. Als het dat tenminste is. Je hebt een vorm van 'ja knikken', 'berusting', en weet ik wat. Je hebt een vorm dat de mensen beginnen te schreeuwen in onverstaaanbare klanken, en dat het geloof op die manier een soort vorm krijgt. Mensen die helemaal in extase raken.

Je hebt ook het tegendeel, van mensen die zich helemaal terug trekken, en hun geloof vorm geven in een celletje, in boetedoeningen en noem maar op.

Je hebt ook mensen die een heel lang verhaal nodig hebben om vorm te geven aan het geloof.

Hoe is dat nu?

Nu, daarin is natuurlijk een grote variatie.

Maar, kijk, het is daarom niet onbelangrijk: Welke vorm. Want iedere zondag wordt ons een bepaalde vorm van dat geloof geboden in het Apostolicum, in de twaalf artikelen. Het klinkt heel raar dat je zegt, daar luister ik eigenlijk amper naar. Ik hoop dat we er dan alsnog naar gaan luisteren, dat is heel belangrijk.

Ja, maar dat is toch maar door mensen gemaakt? Inderdaad, mensen hebben het Apostolicum samengesteld. Niet in één keer, het is gegroeid. Het was heel kort, en langzaam kreeg het de vorm van de 12 artikelen, die ons elke zondag worden voorgelezen.

Een praktisch voorbeeld.

Er kwam een vrouw bij Luther die haar nood klaagde, ja, dat ze het geloof zo miste. Toen zei hij: zeg de 12 artikelen eens op. En ze zei de 12 artikelen op. Toen was ze aan het eind gekomen, toen zei hij: Vrouw ga maar weg, je hebt veel meer geloof dan ik.

CATECHISMUS ZONDAG 7 VRAAG 22 (VERVOLG)

Eigenaardig gezegd. Maar je voelt wel aan, Luther wees even op dat belijden van de kerk in de 12 artikelen. Niet dat door elke apostel een artikel is gemaakt zoals sommigen hebben gedacht, dat is onzin. Maar de 12 artikelen waarop, in een bepaalde vorm, de kerk dat geloof uitspreekt.

Is dat nodig?

Nu ja, dat is nodig omdat wij verwarde mensen zijn, verwarde geesten. Die 12 artikelen komen gewoon uit een smeltkroes van strijd. Dat is nog wel zo, maar goed, wij vallen ergens op terug. Maar in de eerste eeuwen van de Christelijke kerk is er wat op aangekomen.

Over de Vader, de Zoon, de Heilige Geest, de Drieëenheid.

Dat Jezus Christus niet alleen waarachtig mens, maar dat Hij ook waarachtig God is.

Dat Hij niet alleen waarachtig God, maar ook echt, waar mens is.

Dat de Heilige Geest niet maar een Kracht is, maar dat het een Goddelijk persoon is.

Daar is wat over te doen geweest. Het is voor ons zelfs moeilijk om het allemaal nog te lezen, je wordt er moe van. En het is nog moeilijker om het allemaal te onthouden. Het ging vaak op het scherp van de snede, soms maar om een paar letters.

Als je nu bedenkt dat de kerk in een lange worsteling, door de Heilige Geest geleid, tegen allerlei ketterij en dwalingen het Woord van God heeft onderzocht en verkondigd, en in een eeuwenlange strijd tenslotte dat Apostolicum als een symbool, als een vorm van het geloof heeft neer mogen leggen in het midden van de kerk. Dan mag je daar niet zo minachtend over doen. Dan moet je niet de kant uitgaan: och, een formuliertje. Dat was helemaal geen formuliertje. Dat is in de hitte van de strijd geboren. Daar zijn kinderen des Heeren nachten en nachten, jaren mee bezig geweest. "Heere, wat zegt Uw Woord, wat leert ons Uw Woord? Wat is echt noodzakelijk, laat ons dat belijden".

Wij staan eigenlijk elke zondag voor een klein of groot wonder, dat de geloofsbelijdenis, het Apostolicum wordt voorgelezen. Het is gegroeid, het heeft gebloeid in de oude Christelijke kerk. De mensen zijn er blij mee geweest. Ze hebben het hardop be-aamd als het werd voorgelezen. Als de voorganger of de voorlezer dat geloof uitsprak, riepen de mensen: "Amen!" Het is waar en zeker. Want de voorlezer doet dat niet namens zichzelf alleen, maar hij belijdt met de kerk van alle tijden en eeuwen, ook met de kerk van nu, het waarachtig geloof in die vorm. Dat is geen dode vorm, dat is geput uit het Woord van God.

In het begin, toen nog niet zoveel ketterijen en dwalingen opkwamen, toen was het een heel korte belijdenisformule. Er werd gevraagd wat je geloofde en de belijdenis was dan, die kun je in het Nieuwe Testament en in de Handelingen vinden: "Ik geloof dat Jezus Christus Heere is, de Overwinnaar, de Triumfator over dood en graf en hel." Dat was zo'n beetje het begin van een bepaalde vorm waarin men het geloof uitsprak: "Ik geloof dat Jezus Heere is."

Maar hoe meer de satan werk maakte om daar omheen een legio ketterijen te groeperen, hoe meer de kerk de noodzaak voelde om nog iets méér uit te spreken op grond van het Woord. En zo zijn die artikelen gekomen als een uitdrukking van het geloof in een bepaalde vorm, het geloof van de enkeling en van de gemeente.

Daarom heb ik lang geleden wel eens de nadruk gelegd op: Hoe luiden die artikelen? "Hoe LUIDEN zij?"

Ik weet wel, het is misschien niet helemaal de bedoeling, het is gewoon een oud woord,

CATECHISMUS ZONDAG 7 VRAAG 22 (VERVOLG)

en de moderne mensen zouden het heel anders zeggen. "Zeg ze eens op", of nou ja, "hoe staat dat er?" Ik noem maar wat. Maar lang geleden heb ik het eens voorgesteld in de vorm van een klok die luidt, zijn zware slagen. Een carillon met de kleine zilveren klokken, die het geluid over het stadje, als het ware, heensprankelen. Het is niet een dood omhulsel, maar de vorm is de vorm die in het Woord van God wordt gevonden, maar nu samengeballd, als het ware, in een hoofdsom.

Dat heeft zijn nuttigheid.

Waarom?

Ja, als iedereen, als de gemeente of als de voorlezer op zijn manier en op zijn wijze, en op een bepaalde eigen vorm de inhoud van het geloof zou gaan vertellen, dat zou toch verwarrend worden. De één zou dit er bij betrekken, en de ander zou zeggen: "Wat heeft dat er nu mee te maken".

De ouderling van dienst die het gebed moest doen die zei: "Heere, U weet, ik heb van de week weer een fluiimpie bloed opgebracht. " Nu ja, dat kan natuurlijk best goed bedoeld zijn als je dat thuis aan de Heere verteld, maar dat is natuurlijk nog niet de vorm van het belijden van het geloof van de kerk, hoe aangrijpend zo iets ook is. En laten we eerlijk zeggen, wij hebben wat dat betreft een stukje tucht nodig. Een stukje tucht van het Woord.

Als je die belijdenissen in de Bijbel leest, dat waren toch ook meestal niet van die hele lange stukken. Het was wel wat korter dan de 12 artikelen nog zelfs. Die moorman die zegt: (Indien gij van harte geloofd zo is het geoorloofd) "Ik geloof dat Jezus is de Christus, de Zoon van God". En ze daalden beiden af in het water, Filippus en de kamerling.

Het is goed om daar naar te luisteren. Het is goed denk ik dat de kerk als kerk en niet het individu, als enkeling, een soort geloofsvorm, een uitdrukking heeft opgesteld, of niet opgesteld. Dat is goed. Daarom, je kunt zeggen: ja, maar die 12 artikelen dan, die dan zo LUIDEN, dat is toch door mensen opgesteld, dus dat heeft toch geen Goddelijk gezag. Het is toch niet geïnspireerd, zoals de Bijbel zelf. Ja, dat is natuurlijk waar. De 12 artikelen zijn niet op dezelfde manier geïnspireerd als bijvoorbeeld de Bijbelboeken. Maar ze zijn wel de neerslag van dat geïnspireerde Woord van God.

Als iemand zegt: "Wat geloof je", dan is het natuurlijk aardig als je de profeet Amos uit je hoofd op kan zeggen. En je zegt: "Nu, dat geloof ik." Voel je de grote zegen die de Heere God gegeven heeft door de kerk?

En ik geef je de verzekering, ik heb het wel eens aangehaald lang geleden in de kerkbode, van die oude professoren die bij elkaar zaten, oud-gedienden, en die zaten te praten. De één was wat doof, de ander die kon niet goed meer zien, en dan 's nachts vaak niet kunnen slapen. En toen zei de één, die zegt: "Ja, ik, als ik dan zo lig, dan ga ik stilletjes of hardop het 'onze Vader' opzeggen, of de geloofsartikelen, de 12 artikelen, en daar ben ik soms zo blij mee." Dat gebruikte de Heere, die eenheid.

Wij noemen de 12 artikelen ook één van de oecumenische symbolen. Weet je wat dat betekent? Dat betekent: Wij hebben drie formulieren, noemen ze dat. De Catechismus, de 37 artikelen van de geloofsbelijdenis, en de 5 artikelen tegen de Remonstranten. Dat is natuurlijk Nederlands. Die heb je niet in Engeland, daar hebben ze weer wat anders, of in Zwitserland of in Frankrijk. Dat is plaatselijk bepaald en aangenomen door de kerken van de Reformatie in Nederland.

CATECHISMUS ZONDAG 7 VRAAG 22 (VERVOLG)

Maar nu is ons Apostolicum, en daarom heet het een oecumenisch symbool, dat is de belijdenis van miljoenen Christenen buiten ons vaderland. In Rusland kennen ze hem, in China, in Amerika, in Duitsland. En zelfs veel kerken waarmee we grote verschillen hebben, die toch nog het Apostolicum kennen en er-kennen. De Roomse kerk heeft ook nog de 12 artikelen. Daar zit ook wat in: hoe LUIDEN die artikelen?

O, ik hoop dat we vanaf vandaag die artikelen met meer blijdschap mogen horen voorlezen door onze voorlezers. Te denken dat vandaag in een andere taal maar toch met dezelfde inhoudelijke woorden, Vader, Zoon en Heilige Geest worden beleden. Dat het uitgesproken wordt tot aan de einden der aarde, dat geloof in die almachtige God en Vader van onze Heere Jezus Christus, en in die eniggeboren Zoon, en in die Heilige Geest. Al zou je helemaal niets verstaan, of weinig, maar doordat het zulke bekende woorden zijn van het Apostolicum, dat je dat alleen maar in zo'n vreemd land, ja, de meeste mensen zijn natuurlijk wel meertalig tegenwoordig, maar goed, stel je voor, je hebt alleen een beetje op school, en verder kun je je er niet zo in uitdrukken, en je begrijpt van alles niets, weet je dat het dan een wonder kan zijn, iets wat je helemaal confuus maakt, en waar je tegelijkertijd zo blij mee wordt. 'Dat is het Apostolicum, dat zijn de 12 artikelen'. Of, 'dat is het Onze Vader'.

Kijk, en daarom, daarom zeg ik ook, die artikelen LUIDEN! Want het is algemeen, ongetwijfeld, Christelijk geloof. Er is nog een uitgangspunt bedoel ik, een samenbindend element. Tussen de Oosterse kerk, Griekse kerk, Koptische kerk, en vele anderen. Ergens een element. Dan zeg je, ja, als het dan maar niet een dode vorm is. Ja, goed, dat kunnen wij niet allemaal beoordelen. Maar wat blijdschap smaakt de ziel om iemand die je niet goed kunt verstaan, en toch te ontmoeten, en die gelooft in de Drieënige God. Die bel, die klok, die luidt over de hele wereld. Op kerkhoven en bij trouwerijen. In donkere concentratiekampen, in de oerwouden. Bij mensen die een heel andere eredienst hebben misschien, door hun mentaliteit en hun cultuur, waar de trommel erbij komt misschien. En toch, o, eeuwige Vader, groot in macht. Ja, dat maakt mij vaak klein als je ermee geconfronteerd wordt. Want ik ben niet zo meertalig. Maar als je er iets van aanvoelt hoe dat is, dat maakt me dan klein, en tegelijkertijd ook verblijd. Dat dat ondanks alles toch bekend is tot aan de einden der aarde. Dan hoor je dezelfde klok luiden, daar en hier. En als wij dan mogen weten, en dat hoop ik voor daar ook, waar de klepel hangt. In dat eeuwig welbehagen van de Drieënige God. Ach, dan zal eenmaal de aarde bedekt zijn, naar het Woord van God, van de kennis van de Heere, gelijk de wateren de bodem der zee bedekken.

We zijn met A en B begonnen, we mochten met de A en B beginnen.

Tenslotte, het doel, wat is het doel?

Het doel ligt niet in ons, van het ware geloof. Het doel ligt uitgedrukt in de verheerlijking van God. Hoe vind je dat, dat eenmaal er niemand meer een trapje hoger zal staan in die zin, al zeggen ze dat er in de Hemel ook onderscheid is, en dat geloof ik ook wel, maar dat er niemand meer op de preekstoel hoeft te staan, en niemand voor de lessenaar, nee. Hoe vind je die gedachte? Allemaal, al die de Heere heeft liefgehad hand aan hand, er kruipt niets meer tussen. Geen zonden, geen jaloezie, geen eigenbelang. Maar die ganse kerk, een loflied. Niet meer in die vorm van die 12 artikelen die we nog eens op gaan..... want die worden dan vervuld. Het is nu allemaal,

CATECHISMUS ZONDAG 7 VRAAG 22 (VERVOLG)

dat zal je wel horen, 'ik geloof'.

We zien er niet zoveel van.

Als je naar de kerk kijkt dan zie je ook niet zoveel bijzonders om daar nu van ondersteboven te raken.

Het is nu, 'ik geloof'.

Maar dan is het geloof overgegaan in aanschouwen.

Wat zal dan die God eeuwig geprezen worden. Geen lelijk doen meer bij. Geen ellenbogenwerk er meer bij, niets, niets niets.

Die wetenschap mag ons hier een klein beetje helpen op het goede spoor. Het is ten dele, maar het mag ons helpen. Die wetenschap dat straks dit alles vervuld wordt. Het mag ons hier een beetje helpen, in het blijven van de broederlijke liefde, in het dragen van elkanders lasten. In het hulp mogen bieden waar God het wil, ook geestelijk. Om elkaar hier al toe te roepen: "Kom mee, zo kan het niet, zo mag het niet, dat wil God niet."

Daarom, geliefde gemeente, ik hoop dat wij hoe langer hoe meer in ons leven mogen ervaren wat die man zei: "Eerst was het alleen maar 'ik'.

Toen kwam er een tijd: 'ik en Hij'.

Er kwam een tijd: 'Hij en ik',

en er blijft over: 'Hij!'"

Om God daarvoor eeuwig te loven en te prijzen.

AMEN